

Ware Christelijke Religie

vervolg van Hoofdstuk 1

GOD DE SCHEPPER.

DE ALMACHT, ALWETENDHEID EN ALOMTEGENWOORDIGHEID VAN GOD.

49. Hiervoor werd gehandeld over de Goddelijke Liefde en over de Goddelijke Wijsheid, en werd aangetoond dat deze twee het Goddelijk Wezen zijn.

Nu zal gehandeld worden over de Almacht, de Alwetendheid en de Alomtegenwoordigheid van God, aangezien die drie voortgaan vanuit de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid, nauwelijks anders dan de macht en de tegenwoordigheid van de zon in deze wereld, en in alle en in elk van de dingen van die wereld door middel van de warmte en het licht.

Ook is de warmte uit de Zon van de geestelijke wereld, in het midden waarvan Jehovah God is, in haar wezen de Goddelijke Liefde, en het daaruit voortvloeiende licht in zijn wezen de Goddelijke Wijsheid.

Hieruit blijkt duidelijk, dat evenals de Oneindigheid, de Onmetelijkheid en de Eeuwigheid tot het Goddelijk Zijn behoren, evenzo de Almacht, de Alwetendheid, de Alomtegenwoordigheid tot het Goddelijk Wezen behoren.

Maar aangezien deze drie universele attributen van het Goddelijk Wezen tot dusver niet verstaan werden, omdat hun voortschrijding overeenkomstig hun wegen, die de wetten van de orde zijn, onbekend was, moeten zij in het licht gesteld worden door een verdeling in de volgende artikelen, als volgt:

1. De Almacht, de Alwetendheid en de Alomtegenwoordigheid behoren tot de Goddelijke Wijsheid uit de Goddelijke Liefde.
2. Men kan de Almacht, de Alwetendheid en de Alomtegenwoordigheid van God niet kennen, tenzij men weet, wat de Orde is, en tenzij men daarvan dit weet, dat God de Orde is, en dat Hij tezamen met de schepping de Orde heeft ingevoerd zowel in het heelal als in alle en in elk van de dingen daarvan.
3. De Almacht van God in het heelal en in alle en in elk van de dingen daarvan schrijdt voort en werkt volgens de wetten van Zijn Orde.
4. God is alwetend, dat wil zeggen, wordt gewaar, ziet en weet alle dingen en elk ding tot het allerkleinste toe, welke volgens de Orde geschieden; en uit deze dingen ook die, welke tegen de Orde geschieden.
5. God is alomtegenwoordig uit de eerste tot de laatste dingen van Zijn Orde.
6. De mens is geschapen tot een vorm van de Goddelijke Orde.
7. De mens is voor zoveel in de macht tegen het boze en valse uit de Goddelijke Almacht, en hij is voor zoveel in de wijsheid ten aanzien van het goede en ware uit de Goddelijke Alwetendheid, en hij is voor zoveel in God krachtens de Goddelijke Alomtegenwoordigheid, als hij overeenkomstig de Goddelijke Orde leeft.

Maar deze artikelen dienen een voor een ontvouwd te worden.

50. 1. De Almacht, de Alwetendheid en de Alomtegenwoordigheid behoren tot de Goddelijke Wijsheid uit de Goddelijke Liefde.

Dat de Almacht, de Alwetendheid en de Alomtegenwoordigheid tot de Goddelijke Wijsheid uit de Goddelijke Liefde behoren, maar niet tot de Goddelijke Liefde door de Goddelijke Wijsheid, is een verborgenheid uit de hemel.

Dit is nog in niemands verstand opgekomen, aangezien tot dusver nog niemand heeft geweten, wat de liefde in haar wezen is en wat de daaruit voortvloeiende wijsheid in haar wezen is, en nog minder iemand iets geweten heeft over de invloeiing van de een in de ander, welke daarin bestaat, dat de liefde met alle en elk van de dingen daarvan in de wijsheid vloeit en daarin verblijf houdt als een koning in zijn rijk, of als een heer in zijn huis, en alle leiding van de gerechtigheid of rechtvaardigheid aan haar oordeel overlaat; en aangezien de gerechtigheid tot de liefde behoort, en het gericht of oordeel tot de wijsheid, laat de liefde alle leiding van de liefde aan haar eigen wijsheid over.

Maar deze verborgenheid zal verlicht door het volgende; intussen kan dit als richtsnoer dienen: God is almachtig, alwetend en alomtegenwoordig door de Wijsheid van Zijn Liefde, dit wordt ook verstaan onder de volgende woorden bij Johannes: 'In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt, en zonder hetzelfde is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.

In hetzelfde was het leven, en het leven was het licht der mensen; en de wereld is door hetzelfde gemaakt; en het Woord is vlees geworden', (Johannes 1:1,3,4,10,14).

Onder het Woord wordt daar het Goddelijk ware verstaan, of, wat op hetzelfdezelve neerkomt, de Goddelijke Wijsheid.

Daarom wordt het ook het leven en het licht genoemd, en het leven en het licht zijn niets anders dan de Wijsheid.

51. Aangezien in het Woord de gerechtigheid of rechtvaardigheid betrekking heeft op de liefde en het gericht of het oordeel op de wijsheid, zullen enige plaatsen worden aangevoerd, die bewijzen dat de regering van God in de wereld door middel van deze twee geschiedt: 'Jehovah gerechtigheid en gericht zijn de vastheid van Uw troon, (Psalm 89:15); Die roemt, roeme hierover, dat Jehovah gericht en gerechtigheid doet op aarde, (Jeremia 9:24); Jehovah worde verhoogd, want Hij heeft de aarde vervuld met gericht en gerechtigheid, (Jesaja 33:5); Het gericht zal als water vloeien, en de gerechtigheid als een sterke stroom, (Amos 5:24); Jehovah, Uw gerechtigheid is als de bergen Gods, Uw gerichten zijn een grote afgrond, (Psalm 36:7); Jehovah zal Zijn gerechtigheid doen voorkomen als het licht, en het gericht als de middag, (Psalm 37:6); Jehovah zal Zijn volk richten met gerechtigheid, en Zijn ellendigen met gericht, (Psalm 72:2); Als ik de gerichten van Uw gerechtigheid geleerd zal hebben; ik loof u zevenmaal daags, over de gerichten van Uw gerechtigheid, (Psalm 119:7,164); Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, (Hosea 2:18)' Zion zal in gericht verlost worden en de wedergebrachten in gerechtigheid, (Jesaja 1:27); Hij zal zitten op de troon van David, en op Zijn koninkrijk, om dat te bevestigen in gericht en gerechtigheid, (Jesaja 9:6); Ik zal aan David een rechtvaardige spruit verwekken, die zal koning zijnde regeren, en gericht en gerechtigheid doen op de aarde', (Jeremia 23:5, 33:15).

Elders wordt gezegd dat men gerechtigheid en gericht moet doen, zoals: 'Hoe is de getrouwe veste tot een ontuchtige geworden, zij die vervuld was van recht, en waarin gerechtigheid overnachtte, (Jesaja 1:21); Maar de Here der heerscharen wordt verhoogd door recht en de heilige Gods wordt geheiligd door gerechtigheid, (Jesaja 5:16); Wel zoeken zij Mij dag aan dag en hebben zij een welgevallen aan de kennis van Mijn wegen, als een volk dat gerechtigheid doet en het recht van zijn God niet veronachtzaamt, (Jesaja 58:2); Zo waar de Here leeft, in waarheid, recht en gerechtigheid en de volken zullen elkaar in Hem de zegen toebidden en in Hem zich beroemen, (Jeremia 4:2); Zo

zegt de Here: doet recht en gerechtigheid, bevrijdt de beroofde uit de macht van de verdrukker, doet vreemdeling, wees en weduwe schade noch geweld aan en vergiet geen onschuldig bloed, (Jeremia 22:3); Wee hem die zijn huis bouwt met ongerechtigheid, zijn opperzalen met onrecht, (Jeremia 22:13); Zijt gij een koning als gij wedijvert in cederhout? Uw vader, heeft hij niet gegeten en gedronken en recht en gerechtigheid gedaan?, (Jeremia 22:15); Wanneer nu iemand rechtvaardig is en naar recht en gerechtigheid handelt, (Ezechiël 18:5); En wanneer Ik tot de goddeloze zeg: Gij zult zeker sterven, maar hij bekeert zich van zijn zonde en handelt naar recht en gerechtigheid, (Ezechiël 33:14); Geen van de zonden die hij bedreven heeft zal hem meer worden toegerekend, hij heeft naar recht en gerechtigheid gehandeld.

Hij zal zeker leven, (Ezechiël 33:16); Maar wanneer een goddeloze zich van zijn goddeloosheid bekeert en naar recht en gerechtigheid handelt, dan zal hij daarom leven, (Ezechiël 33:19); Rennen soms paarden op een rots, of ploegt men met runderen de zee, dat gij het recht in venijn verkeert, en de vrucht der gerechtigheid in alsem?, (Amos 6:12); De gramschap van de Heer zal ik dragen – want ik heb tegen Hem gezondigd - totdat Hij mijn zaak verdedigt en mij recht verschaft; Hij zal mij uitleiden in het licht; ik zal aanschouwen, hoe Hij gerechtigheid oefent, (Micha 7:9); Hij voorzag zichzelf van het beste deel, want daar was het deel van de heersersstaf verborgen; hij kwam tot de hoofden van het volk; het heeft de gerechtigheid van de Heer en Zijn gerichten ten uitvoer gebracht met Israël, (Deuteronomium 33:21); En als Hij komt, zal Hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga tot de Vader en gij Mij niet langer ziet; en van oordeel, omdat de overste van deze wereld geoordeeld is', (Johannes 16:8-11).

52. 2. Men kan de Almacht, de Alwetendheid en de Alomtegenwoordigheid van God niet kennen, tenzij men weet, wat de Orde is, en tenzij men daarvan dit weet, dat God de Orde is, en dat Hij tezamen met de schepping de Orde heeft ingevoerd zowel in het heelal als in alle en in elk van de dingen daarvan.

Hoeveel en hoedanige dwaasheden zijn binnengeslopen in de menselijke gemoederen en vandaar door de hoofden van de oprichters in de Kerk, omdat men de Orde niet begreep, waarin God het heelal en alle en elk van de dingen ervan geschapen heeft, zal alleen al uit de opsomming daarvan kunnen blijken.

Maar eerst zullen wij hier de Orde openbaren door een soort van algemene definitie ervan; deze luidt als volgt: de orde is de hoedanigheid van de schikking, de bepaling en de werkzaamheid van de delen, van de substanties of van de wezens die de vorm uitmaken, waaruit de staat voortkomt, en waarvan de volmaaktheid wordt voortgebracht door de wijsheid uit haar liefde, of waarvan de onvolmaaktheid wordt uitgedroefd door de waanzin van de rede uit de begeerte.

In deze definitie worden de substanties, de vorm en de staat genoemd, en onder de substantie verstaan wij tevens de vorm, aangezien elke substantie een vorm is; en de hoedanigheid van de vorm is zijn staat, waarvan de volmaaktheid of de onvolmaaktheid uit de orde voortvloeit.

Maar deze dingen moeten, aangezien ze metafysisch zijn, noodzakelijkerwijs in het duister liggen, maar deze duisternis zal in wat volgt verdreven worden door de toepassing van voorbeelden die het onderwerp zullen belichten.

53. God is de Orde, omdat Hij de Substantie zelf en de Vorm zelf is; de Substantie, aangezien uit Hem alle dingen, die blijven bestaan, ontstaan zijn en bestaan; de Vorm, aangezien alle hoedanigheid van de Substanties uit Hem uitgegaan is en uitgaat; en de hoedanigheid nergens anders vandaan komt dan van de Vorm.

Daar nu God de eigenlijke, de enige en de eerste Substantie en Vorm is, en tevens de eigenlijke en de enige Liefde, en de eigenlijke en de enige Wijsheid, en aangezien de wijsheid uit de liefde de vorm maakt, en de staat en de hoedanigheid van de vorm overeenkomstig de orde is, die daarin ligt, zo volgt daaruit, dat God de Orde zelf is; en dus dat God uit Zichzelf de Orde ingevoerd heeft zowel in het heelal als in alle en in elk van de dingen ervan.

Hij heeft de volmaaktste orde ingevoerd, omdat alle dingen die Hij geschapen heeft, goed waren, zoals men in het Boek van de Schepping leest.

Dat de boosheden tezamen met de hel, dus na de schepping zijn ontstaan, zal op de bestemde plaats worden aangetoond.

Maar laten wij overgaan tot die dingen, die het verstand bereidwilliger ingaan, het helderder belichten en het milder aandoen.

54. Van welke aard echter de Orde is waarin het heelal is geschapen – dit uiteen te zetten zou heel wat bladzijden vergen – maar een schets daarvan zal gegeven worden in het volgende gedeelte over de schepping.

Men moet daaraan vasthouden dat in het heelal alle dingen en elk ding in hun orde geschapen werden, opdat zij door zichzelf blijven bestaan en dat zij uit den beginne zo geschapen werden, opdat ze zich met de orde van het heelal verbinden, en dit ter wille hiervan, dat elke afzonderlijke orde zal bestaan in de universele orde, en deze aldus één maken.

Maar om tot enige voorbeelden over te gaan: de mens is in zijn orde geschapen en eveneens elk deel van hem in het zijne; dus het hoofd in zijn orde, het lichaam in het zijne, het hart, de long, de lever, de alveesklier, de maag, elk in het hunne, elk bewegingsorgaan, dat een spier wordt genoemd, in de zijne, en elk zintuig, zoals oog, oor, tong in de zijne; ja zelfs bestaat er geen adertje en geen vezeltje, dat niet in zijn orde geschapen is; en toch verbinden zich deze ontelbare delen met het algemene van de mens, en voegen zich daarin zodanig, dat zij tezamen één vormen.

Desgelijks is het gesteld met de overige dingen, waarvan de opsomming alleen al een voldoende verduidelijking geeft: elk beest van de aarde, elke vogel van de hemel, elke vis van de zee, elk kruipend dier, ja zelfs elke worm tot de mot toe, werd in zijn orde geschapen; zo ook elke boom, elk kreupelhout, elke struik en elk groen gewas in de zijne; en bovendien elke steen en elke delfstof, tot elke stofkorrel van de aarde toe, in de zijne.

55. Wie ziet niet, dat er geen keizerrijk, geen koninkrijk, geen hertogdom, geen republiek, geen stad en geen huis bestaat, dat niet versterkt wordt door wetten die de orde uitmaken, en zo dus de vorm van hun regering? In elk hiervan nemen de wetten van de gerechtigheid de hoogste plaats in, de politieke wetten de tweede plaats en de economische wetten de derde plaats.

Wanneer men deze wetten met de mens vergelijkt, maken de wetten van de gerechtigheid zijn hoofd uit, de politieke wetten zijn lichaam en de economische wetten zijn kleding, waarom ook deze laatste als klederen verwisseld kunnen worden.

Wat echter de orde betreft, waarin de Kerk uit God werd ingesteld, deze bestaat hierin, dat in alle en in elk van de dingen ervan God moet zijn, en ook de naaste, tegenover wie de orde in acht moet worden genomen.

De wetten van deze orde zijn even talrijk als de waarheden in het Woord.

De wetten die God betreffen maken het hoofd ervan uit; de wetten die de naaste betreffen, maken het lichaam uit, en de ceremoniën de klederen, want wanneer deze laatste, de eedergenoemde niet in haar orde besloten hielden, dan zou het zijn, alsof een lichaam naakt was en blootgesteld aan de hitte in de zomer en aan de koude in de winter; of alsof van een tempel de muren en daken werden weggenomen, en zo dus het heiligdom, het altaar en de preekstoel onbeschermd tegen allerlei natuurgeweld zouden zijn prijsgegeven.

56. III. De Almacht van God, zowel in het heelal als in alle en in elk van de dingen daarvan, schrijdt voort en werkt volgens de wetten van Zijn Orde.

God is almachtig, omdat Hij alle dingen uit Zichzelf kan, en alle anderen alleen uit Hem iets kunnen.

Zijn kunnen en Zijn willen zijn één, en aangezien Hij niets dan het goede wil, kan Hij niets dan het goede doen.

In de geestelijke wereld kan niemand iets tegen zijn wil doen; dit ontlene zij daar aan God, aangezien Zijn kunnen en willen één zijn.

God is ook het Goede zelf, en daarom is Hij, wanneer Hij het goede doet, in Zichzelf, en Hij kan niet uit Zichzelf uitgaan.

Hieruit blijkt duidelijk dat Zijn Almacht voortschrijdt en werkt binnen de sfeer van de uitbreiding van het goede, dat oneindig is.

Want deze sfeer vervult uit het binnenste het heelal en alle en elk van de dingen daar, en uit het binnenste regeert ze de dingen die buiten zijn, voorzoveel deze zich overeenkomstig hun ordeningen verbinden.

Wanneer ze zich niet verbinden, ondersteunt zij ze niettemin en werkt er met alle inspanning aan, om ze terug te brengen in een orde, die samenstemt met de universele orde, waarin God Zelf is in Zijn Almacht, en waarnaar Hij handelt.

Wanneer dit niet geschiedt, worden zij buiten Hem geworpen, waar Hij ze niettemin ondersteunt uit het binnenste.

Hieruit kan blijken dat de Goddelijke Almacht geenszins uit Zichzelf kan uitgaan om met enig boze in aanraking te komen, noch dit uit Zichzelf kan wegdoen; want het boze wendt zichzelf af en daardoor komt het, dat het boze geheel en al van Hem gescheiden en in de hel geworpen is, en tussen de hel en de hemel, waar Hij is, gaapt een ontzaglijke kloof.

Uit dit weinige kan men zien, hoezeer diegenen ijlen, die denken, en meer nog zij, die geloven, en nog veel meer zij, die leren, dat God iemand verdoemen, iemand vervloeken, iemand in de hel storten, enige ziel tot de eeuwige dood voorbestemmen, beledigingen wreken, toornen en straffen kan; ja zelfs kan Hij Zich niet eens van de mens afwenden en hem met een gefronst voorhoofd aanzien.

Deze en dergelijke dingen zijn tegen Zijn Wezen en wat tegen Zijn Wezen is, is tegen Hemzelf.

57. De heersende mening heden ten dage is deze, dat de Almacht van God gelijk is aan de absolute macht van een koning in de wereld, die naar willekeur kan doen al wat hij wil: vergiffenis schenken en verdoemen wie hij wil, de schuldige onschuldig maken, de ontrouwe trouw verklaren, de onwaardige en de verdiensteloze boven de waardige en de verdienstelijke verheffen, ja zelfs, dat hij onder een of ander voorwendsel aan zijn onderdanen hun goederen kan afnemen, voorts hen ter dood veroordelen en dergelijke dingen meer.

Uit deze dwaze mening, dit dwaas geloof en deze dwaze leer ten aanzien van de Goddelijke Almacht, zijn evenzovele valsheden, begoochelingen en hersenschimmen in de Kerk gevloeid als er bewegingen, verdelingen en geslachten van geloof daarin zijn.

Er kunnen verder nog evenzovele invloeden als er kruiken met water gevuld kunnen worden uit een groot meer, of als er slangen uit hun holen kruipen en zich op een zonnige plaats in de woestijn van Arabië koesteren kunnen.

Wat is er meer nodig, dan de twee woordjes: Almacht en Geloof, om dan voor het gewone volk evenzovele veronderstellingen, fabels en onzinnigheden uit te strooien als er maar in de zinnen van het lichaam vallen kunnen? Want door deze beide woorden wordt de rede uitgeworpen, maar wat heeft het denken van de mens, wanneer de rede is uitgeworpen, vóór op de rede van een vogel die boven het hoofd vliegt; of wat is dan het geestelijke, dat de mens op de beesten vóór heeft, anders

dan zoals de stank is in beestenkooien, die de wilde dieren daarin aangenaam is, maar niet de mens, tenzij hij daaraan gelijk is.

Wanneer de uitgebreidheid van de Goddelijke Almacht even groot was om het boze te doen als het goede, wat voor verschil zou er dan zijn tussen God en de duivel; zou het een ander zijn als dat tussen twee monarchen, van wie de een koning en tevens tiran is en de ander een tiran, wiens macht gebonden is, waardoor hij geen koning genoemd kan worden; of als het verschil tussen een herder, aan wie het vergund is, het schaap als ook de panter te weiden, en een herder aan wie dit niet is vergund.

Wie kan niet weten, dat het goede en het boze aan elkaar tegenovergesteld zijn, en dat, wanneer God uit Zijn Almacht het een en het ander kon willen, en vanuit het willen kon doen, Hij in het geheel niets zou kunnen, en dus geen macht, nog minder Almacht zou hebben.

Het zou zijn, alsof twee raderen in tegengestelde richting tegen elkaar indraaiden, door welke tegenwerking beide raderen stil zouden blijven staan en volkomen in rust zijn; of het zou zijn als een schip dat, in een wilde stroom tegen zijn vaarrichting, zou worden meegesleurd en vergaan, wanneer het niet voor anker lag.

Of het zou zijn als een mens, die twee tegen elkaar verdeelde willen heeft, waarvan de een noodzakelijkerwijs moet rusten, wanneer de ander werkzaam is; wanneer beide echter tegelijkertijd in werking traden, zou een delirium of duizeling zijn gemoed overvallen.

58. Indien de Almacht van God, volgens het huidige geloof, absoluut was om zowel het goede als om het boze te doen, zou het dan voor God niet mogelijk, ja zelfs gemakkelijk zijn, de gehele hel in de hemel te verheffen en de duivels en satans in engelen te veranderen, en op aarde in een oogwenk elke goddeloze van zonden te reinigen, te vernieuwen, te heiligen, weder te verwekken, en een zoon van de toorn tot een zoon van de genade te maken, dat wil zeggen, te rechtvaardigen, wat alleen geschieden zou door de toekenning en de toerekening van de gerechtigheid van Zijn Zoon? Maar God kan dit niet uit Zijn Almacht, omdat het tegen de wetten van Zijn Orde in het heelal is en tevens tegen de wetten van de Orde die in ieder mens gelegd zijn, en die daarin bestaan, dat zij van beide zijden zich wederkerig met elkaar verbinden; dat dit zo is zal men in het vervolg van dit werk zien.

Uit deze dwaze mening en dit dwaas geloof over de Almacht van God zou volgen, dat God elk bokmens zou kunnen veranderen in een schaap-mens, en naar Zijn welbehagen overplaatsen van Zijn linker- naar Zijn rechterzijde; voorts dat Hij naar Zijn welbehagen de geesten van de draak zou kunnen omzetten in de engelen van Michaël; en dat Hij een mens, vanwie het verstand is als van een mol, het gezicht zou kunnen geven van een arend, kortom, uit een uil-mens een duif-mens maken.

Dit kan God niet, omdat het tegen de wetten van Zijn Orde is, hoewel Hij het voortdurend wil en daarnaar streeft.

Wanneer Hij dergelijke dingen had gekund, zou Hij Adam niet hebben toegestaan naar de slang te luisteren en de vrucht te plukken van de boom van kennis van goed en kwaad, en deze aan de mond brengen.

Wanneer Hij dit gekund had, zou Hij Kaïn niet vergund hebben zijn broeder te doden; niet aan David, het volk te tellen; niet aan Salomo, tempels voor afgoden te bouwen, noch aan koningen van Judah en Israël de tempel te ontwijden, wat zij vele malen gedaan hebben; ja zelfs zou Hij, indien Hij dat gekund had, door de verlossing van Zijn Zoon het gehele menselijke geslacht zonder uitzondering zalig gemaakt, en de gehele hel uitgeroeid hebben.

De oude heidenen schreven een dergelijke almacht aan hun goden en godinnen toe, waaruit hun fabels zijn ontstaan, zoals over Deucalion en Pyrrha, namelijk dat de stenen die zij achter hun rug wierpen, mensen werden; over Apollo, dat hij Daphne veranderde in een laurierboom; over Diana,

dat zij een jager in een hert veranderde; en over een andere godin van hun goden, dat zij maagden van de Parnassus in eksters veranderde.

Een dergelijk geloof ten aanzien van de Goddelijke Almacht heerst heden ten dage, en dit is de bron van zoveel fanatieke en daaruit voortvloeiende ketterse dingen die in de wereld zijn gebracht in elk gebied waar een godsdienst bestaat.

59. IV. God is alwetend, dat wil zeggen, wordt gewaar, ziet, en weet alle dingen en elk ding tot het allerkleinste toe, welke volgens de Orde geschieden, en uit deze dingen ook die, welke tegen de Orde gebeuren.

Dat God alwetend is, dat wil zeggen, alle dingen gewaarwordt, ziet en weet, komt, omdat Hij de Wijsheid zelf en het Licht zelf is; en de Wijsheid zelf wordt alle dingen gewaar en het Licht zelf ziet alle dingen.

Dat God de Wijsheid zelf is werd boven aangetoond; dat Hij het Licht zelf is, komt omdat Hij de Zon van de engelenhemel is, die het verstand van allen, zowel van engelen als van mensen, verlicht. Want zoals het oog verlicht wordt uit het licht van de natuurlijke zon, wordt het verstand verlicht uit het licht van de geestelijke Zon; en niet alleen verlicht, maar ook vervuld met inzicht overeenkomstig de liefde om het in zich op te nemen, aangezien dit Licht in zijn wezen Wijsheid is. Daarom wordt bij David gezegd: 'Dat God in een ontoegankelijk Licht woont', en in de Openbaring: 'Dat zij in het nieuwe Jeruzalem geen kaars van node hebben, want de Heer God verlicht hen'; en bij Johannes: 'Dat het Woord, hetwelk bij God was, en God was, het Licht is, hetwelk verlicht ieder mens, komende in de wereld'.

Onder het Woord wordt de Goddelijke Wijsheid verstaan.

Vandaar komt het dat voorzoveel de engelen in de wijsheid zijn, zij in de glans van het licht zijn; en vandaar ook komt het, dat in het Woord daar, waar het licht wordt genoemd, de wijsheid wordt bedoeld.

60. Dat God alle dingen, tot het allerkleinste toe, welke volgens de Orde geschieden, gewaarwordt, ziet en weet, komt omdat de Orde universeel is vanuit de kleinste afzonderlijkheden, want de afzonderlijkheden heten tezamen genomen het universele, zoals de bijzonderheden tezamen genomen het algemene heten.

Het universele tezamen met zijn kleinste afzonderlijkheden is één samenhangend werk, en wel dermate dat niet één ding aangeraakt en aangedaan kan worden, zonder dat enige gewaarwording daarvan op al het overige overgaat.

Uit deze hoedanigheid van de orde in het heelal komt het voort, dat iets dergelijks in alle in de wereld geschapen dingen bestaat.

Maar dit zal verduidelijkt worden door aan de zichtbare dingen ontleende vergelijkingen: in de mens, in zijn geheel, zijn algemeenheden en bijzonderheden, en de algemeenheden omsluiten daar de bijzonderheden en voegen zich in zo'n verband tezamen, dat het een tot het ander behoort.

Dit vindt daardoor plaats, doordat er een algemene omhulling rondom elk lid is en dat deze omhulling zich in elk van de delen afzonderlijk daarvan indringt, zodat ze als één tezamen werken in elke functie en in elk nut.

Zo treedt bijvoorbeeld de omhulling van elke spier in de afzonderlijke beweegvezels, en bekleedt die met zich.

Zo ook doet de omhulling van lever, alvleesklier en milt in elk van de dingen die binnenin zijn. Desgelijks de omhulling van de long die het borstvlies wordt genoemd, in de inwendige dingen daarvan; zo ook het hartzakje in alle en elk van de dingen van het hart; en op algemene wijze het buikvlies door de netwerkverbindingen met de omhullingen van alle ingewanden.

Evenzo de hersenvliezen; deze dringen door draden die zij van zich afzonderen, in alle onder hen liggende klieren en door deze in alle vezels en door deze in alle delen van het lichaam; vandaar komt het dat het hoofd van de hersenen uit alle en elk van de dingen die daaraan ondergeschikt zijn, regeert.

Deze dingen werden alleen aangehaald, opdat men zich uit de zichtbare dingen enige voorstelling kan vormen over de wijze, waarop God alle dingen tot het allerkleinste toe, die volgens de orde geschieden, gewaarwordt, ziet en weet.

61. Dat God uit de dingen, die tot de Orde behoren, alle en elk van de dingen, tot het allerkleinste toe, die tegen de Orde gebeuren, gewaarwordt, weet en ziet, komt, omdat God de mens niet in het boze houdt, maar hem van het boze afhoudt, dus hem niet leidt, maar met hem strijdt. Uit deze voortdurende worsteling, uit het verzet, de weerstand, de afkeer en de reactie van het boze en valse tegen Zijn Goede en Ware, dus tegen Hemzelf, wordt Hij zowel de omvang ervan als de hoedanigheid ervan gewaar.

Dit volgt uit de Alomtegenwoordigheid van God in alle en in elk van de dingen van Zijn Orde, en tevens uit de Alwetendheid over alle en elk van de dingen daarin.

Vergelijkenderwijs zoals iemand met een goed gehoor voor harmonie en samenstemming scherp het onharmonische en dissonante naar de mate en de hoedanigheid van de afwijkingen waarneemt, zodra het zijn oor binnendringt; evenzo hij, van wie het gevoel in het aangename is, zodra zich daar iets onaangenaams tussen mengt, evenzo ziet hij, van wie het oog op het schone rust, dit duidelijk wanneer iets wanstaltigs daarnaast staat; daarom zijn schilders gewoon, een lelijk gelaat aan een schoon gelaat tegenover te stellen.

Zo ook is het gesteld met het goede en het ware, wanneer het boze en het valse daartegen worstelen. Want eenieder die in het goede is, kan het boze gewaarworden en wie in het ware is, kan het valse zien.

De reden hiervan is deze dat het goede in de warmte van de hemel is en het ware in het licht daarvan, terwijl het boze in de koude van de hel is en het valse in de duisternis daarvan.

Dit kan daarmee worden toegelicht, dat de engelen van de hemel alles kunnen zien wat in de hel voorvalt, en ook welke monsters daar zijn, terwijl omgekeerd de geesten van de hel hoegenaamd niets van hetgeen in de hemel voorvalt, kunnen zien, en zelfs van de engelen niet meer dan een blinde, of niet meer dan een oog dat in de lege lucht of in de ijle ether staart.

Zij, van wie het verstand in het licht uit wijsheid is, zijn gelijk aan diegenen, die op het middaguur op een berg staan, en alle dingen die beneden zijn, helder zien.

En zij, die in een nog hoger licht zijn, zijn vergelijkenderwijs als diegenen die door verrekijkers de rondom verspreide en lager gelegen dingen zien alsof zij vlakbij waren.

Daarentegen zijn zij, die in het dwaallicht van de hel zijn vanwege de bevestiging van valsheden, gelijk aan diegenen, die op dezelfde berg staan in het nachtelijk uur met lantaarns in de handen, en die alleen de naastgelegen dingen zien, en daarvan de vormen onduidelijk en de kleuren verward. De mens die in enig licht van het ware is, en evenwel in het boze van het leven, ziet, zolang hij in de verlustiging van zijn liefde van het boze is, de waarheden niet anders dan als een vleermuis het linnengoed dat in de tuin is opgehangen, waarop zij toevliegt als op een toevluchtsoord, en daarna wordt zo iemand als een nachtuil en tenslotte als een oehoe; en dan wordt hij als een schoorsteenveger die in het donker van de schoorsteen hangt, en die wanneer hij de ogen opheft, de hemel ziet door de rook heen, en wanneer hij omlaag ziet, de hard ziet vanwaar de rook komt.

62. Men dient te onthouden dat de gewaarwording van de tegenovergestelden een andere is dan de gewaarwording van de betreffende dingen.

Want tegenoverstellingen zijn dingen die buiten zijn en gericht tegen die dingen die binnen zijn; want het tegenovergestelde ontstaat, wanneer iets geheel en al ophoudt iets te zijn, en iets anders dan

opstaan met het streven dat eerste tegen te werken, zoals een wiel dat tegen een ander wiel werkt, of een stroom tegen een andere stroom.

De betrekkelijke dingen behoren echter tot de schikking van vele en velerlei dingen in een orde zodat zij samenpassen en samenstemmen zoals de kostbare stenen van verschillende kleuren op een lint op de borst van een koningin, of als veelkleurige bloemen in een krans die het oog bekoren.

Er zijn daarom verhoudingen in beide tegenoverstellingen, zowel in het goede als in het boze, en zowel in het ware als in het valse, dus zowel in de hemel als in de hel, maar de verhoudingen in de hel zijn alle tegenovergesteld aan de verhoudingen in de hemel.

Aangezien nu God alle verhoudingen in de hemel uit de Orde, waarin Hij is, gewaarwordt en ziet en vandaar kent, en als gevolg daarvan alle tegenovergestelde verhoudingen in de hel gewaarwordt, ziet en kent, zoals volgt uit hetgeen boven gezegd werd, zo blijkt duidelijk, dat God alwetend is in de hel zoals in de hemel, en zo ook bij de mensen in de wereld.

Dus dat Hij hun boosheden en valsheden gewaarwordt, ziet en kent uit het goede en ware, waarin Hij is, en die in hun wezen Hijzelf zijn, want Hij zegt: ‘Zo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar’, (Psalm 139:8); en elders: ‘Al groeven zij in de hel, Mijn hand zal ze van daar halen’, (Amos 9:2,3).

63. V. God is alomtegenwoordig uit de eerste tot de laatste dingen van Zijn Orde.

Dat God alomtegenwoordig is uit de eerste tot de laatste dingen van Zijn Orde, wordt bewerkt door de warmte en het licht uit de Zon van de geestelijke wereld, in het midden waarvan Hij is.

Door middel van deze Zon is de Orde gemaakt en daarvanuit zendt Hij de warmte en het licht, die het heelal doordringen uit zijn eerste tot zijn laatste dingen, en het leven voortbrengen dat in de mens en in elk dier is, alsmede de plantenziel, die in elke kiem op aarde is.

Deze twee vloeien in alle en elk van de dingen en maken dat elk subject leeft en groeit overeenkomstig de orde, daarin door de schepping neergelegd.

Aangezien God niet uitgebreid is, en niettemin alle uitgebreidheden van het heelal vervult, is Hij alomtegenwoordig.

Dat God in alle ruimte is zonder ruimte, en in alle tijd zonder tijd, en dat vandaar het heelal ten aanzien van het wezen en van de orde de volheid van God is, werd elders aangetoond.

Aangezien dit zo is, wordt Hij door de Alomtegenwoordigheid alle dingen gewaar, voorziet Hij in alle dingen door de Alwetendheid, en werkt Hij alle dingen door de Almacht.

Hieruit blijkt duidelijk, dat de Alomtegenwoordigheid, de Alwetendheid en de Almacht één maken, of dat de ene de andere impliceert en dat zij dus niet gescheiden kunnen worden.

64. De Goddelijke Alomtegenwoordigheid kan toegelicht worden door de wonderbaarlijke tegenwoordigheid van de engelen en de geesten in de geestelijke wereld.

Aangezien er geen ruimte in deze wereld is, maar alleen een schijn van ruimte, kan een engel of geest zich in één ogenblik voor een ander tegenwoordig vertonen, wanneer hij slechts in een soortgelijke aandoening van liefde en in de daaruit voortvloeiende gedachte komt, want deze beide maken de schijn van ruimte.

Dat de tegenwoordigheid van allen daar van zo'n aard is, bleek mij duidelijk uit het feit, dat ik daar de Afrikanen en Indiërs van dichtbij kon zien, hoewel zij op aarde zovele mijlen verwijderd zijn; ja zelfs, dat ik mij tegenwoordig kon vertonen aan hen die op de planeten van deze wereld zijn, alsmede aan hen, die op de planeten in andere werelden buiten deze zonnewereld zijn.

Dankzij een dergelijke tegenwoordigheid, niet van plaats, maar van een schijn van plaats, heb ik met de apostelen gesproken en met gestorven pausen, keizers en koningen, met de stichters van de huidige kerk: Luther, Calvijn en Melanchthon, en met anderen uit ver verwijderde streken.

Wanneer er een dergelijke tegenwoordigheid voor de engelen en geesten bestaat, wat moet dan niet de Goddelijke tegenwoordigheid in het heelal zijn, welke oneindig is! De reden, waarom de engelen en de geesten een dergelijke tegenwoordigheid hebben, is deze, omdat alle aandoening van de liefde en vandaar alle gedachte van het verstand, in de ruimte zonder ruimte en in de tijd zonder tijd is, want eenieder kan aan zijn broeder, zijn verwant of vriend die in Indië is, denken, en hem dan als tegenwoordig bij zich hebben; zo kan hij ook uit herinnering door hun liefde worden aangedaan. Door deze dingen kan, daar zij de mens bekend zijn, de Goddelijke Alomtegenwoordigheid enigermate verduidelijkt worden; voorts ook door de menselijke gedachten, namelijk dat wanneer iemand de dingen in zijn geheugen terugroept, die hij op reis in verschillende plaatsen heeft gezien, hij daarin is, als was hij tegenwoordig.

Ja zelfs volgt het gezicht van het lichaam deze zelfde tegenwoordigheid na; het bemerkt de afstanden niet dan alleen door de tussenliggende dingen, die ze als het ware uitmeten.

De zon zelf zou vlak bij het oog, ja zelfs als het ware in het oog zijn, wanneer niet de tussenliggende dingen zouden verraden dat er zo'n grote afstand is.

dat dit zo is, hebben ook de schrijvers over optica in hun boeken opgemerkt.

Een dergelijke tegenwoordigheid behoort tot beide vormen van zien: zowel tot het verstandelijke als tot het lichamelijke zien van de mens, want zijn geest ziet door zijn ogen; maar iets dergelijks bestaat niet bij enig beest, omdat de beesten geen geestelijk gezicht hebben.

Hieruit kan blijken, dat God alomtegenwoordig is uit de eerste tot de laatste dingen van Zijn Orde. Dat Hij ook alomtegenwoordig is in de hel, werd in het vorige artikel aangetoond.

66. Men moet weten dat alle dingen die voortgaan uit de Zon van de geestelijke wereld, waar in het midden ervan Jehovah God is, op de mens betrekking hebben en dat vandaar al wat in die wereld ontstaat naar de menselijke vorm streeft en deze vorm in zijn binnenste dingen vertoont.

Vandaar zijn alle objecten die zich daar – in de geestelijke wereld dus - aan het oog vertonen, uitbeeldingen van de mens.

Daar verschijnen allerlei dieren, en deze zijn gelijkenissen van aandoeningen van de liefde van de engelen en van de daaruit voortvloeiende gedachten; zo ook boomgaarden, bloemperken en grasvelden daar.

Er werd te weten gegeven, welke aandoening dit en dat object uitbeeldt; en wat wonderlijk is, wanneer aan hen het binnenste gezicht wordt geopend, herkennen zij hun eigen beeld in die objecten, en dit geschiedt omdat elk mens zijn liefde en vandaar zijn gedachte is; en aangezien de aandoeningen en de daaruit voortvloeiende gedachten bij ieder mens verschillend en menigvuldig zijn, en sommige daarvan betrekking hebben op de aandoening van dit dier, en sommige op iets anders, zo vertonen zich de beelden van hun aandoeningen op deze wijze.

Maar hierover zal men meer zien in het volgende gedeelte over de schepping.

Hieruit blijkt ook duidelijk de waarheid, dat het einddoel van de schepping de engelenhemel was vanuit het menselijk geslacht, dus de mens, waarin God als in Zijn ontvangend vat kon wonen.

Het is dus om deze reden dat de mens tot een vorm van de Goddelijke Orde werd geschapen.

67. God was vóór de schepping de Liefde zelf en de Wijsheid zelf, en deze beide waren in het streven om nutten te verrichten, want liefde en wijsheid zonder nut zijn slechts vluchtige dingen van de rede, en vervliegen ook wanneer ze niet in een nut opgaan.

De eerste twee, gescheiden van het derde, zijn ook als vogels die boven een grote oceaan vliegen en tenslotte uitgeput van het vliegen vallen en verdrinken.

Hieruit blijkt dat het heelal uit God geschapen werd opdat nutten zouden ontstaan, waarom het heelal ook een theater van nutten genoemd kan worden.

En aangezien de mens het voornaamste einddoel van de schepping is, zo volgt daaruit, dat alle dingen tot in bijzonderheden geschapen werden ter wille van de mens, en vandaar dat alle en elk van

de dingen van de orde in hem zijn samengebracht en in hem zijn geconcentreerd, opdat God door middel van hem de voornaamste nutten zal verrichten.

Liefde en wijsheid zonder haar derde, dat het nut is, kunnen worden vergeleken met de warmte en het licht van de zon, die, wanneer zij niet werkten in mensen, dieren en planten, ijdele dingen zouden zijn, maar die werkelijk worden door de invloeiing in hen en door de werking in hen.

Ook zijn er drie dingen die in orde op elkaar volgen: einddoel, oorzaak en werking; en het is in de geleerde wereld bekend dat het einddoel niets is, wanneer het niet de werkende oorzaak beoogt en dat het einddoel en deze oorzaak niets zijn, wanneer de werking niet plaats vindt.

Einddoel en oorzaak kunnen weliswaar abstract in het gemoed worden beschouwd, maar toch ter wille van enige werking, die het einddoel beoogt en die de oorzaak verschaft.

Desgelijks is het gesteld met de liefde, de wijsheid en het nut; en het nut is datgene, wat de liefde beoogt en door de oorzaak voortbrengt, en wanneer het nut is voortgebracht, bestaan de liefde en de wijsheid daadwerkelijk en zij maken voor zichzelf in het nut haar woning en verblijf, en zij rusten daar als in haar huis.

Evenzo is het met de mens gesteld in wie de liefde en de wijsheid van God zijn, wanneer hij nutten verricht; en opdat hij de nutten van God zou verrichten, werd hij geschapen tot een beeld en gelijkenis, dat wil zeggen, tot een vorm van de Goddelijke Orde.

68. VII. De mens is voor zoveel in de macht tegen het boze en valse uit de Goddelijke Almacht, en hij is voor zoveel in de wijsheid over het goede en ware uit de Goddelijke Alwetendheid, en hij is voor zoveel in God krachtens de Goddelijke Alomtegenwoordigheid, als hij overeenkomstig de Goddelijke Orde leeft.

Dat de mens voor zoveel in de macht is tegen de boosheden en valsheden vanuit de Goddelijke Almacht, als hij overeenkomstig de Goddelijke Orde leeft, komt omdat niemand aan de boosheden en de daaruit voortvloeiende valsheden weerstand kan bieden dan God alleen; want alle boosheden en de daaruit voortvloeiende valsheden zijn uit de hel, en in de hel hangen ze als één tezamen, net zoals alle goedheden en de daaruit voortvloeiende waarheden in de hemel.

Want de gehele hemel is, zoals eerder is gezegd, voor God als één Mens, en anderzijds is de hel als één reus, die een monster is.

Daarom is handelen tegen een enkele boosheid en tegen het daaruit voortvloeiende valse, een handelen tegen deze monsterachtige reus of tegen de hel, en dit kan niemand dan alleen God, omdat Hij almachtig is.

Hieruit blijkt duidelijk dat de mens, wanneer hij zich niet tot God de Almachtige wendt, tegen het boze en het daaruit voortvloeiende valse uit zichzelf niet méér kan doen dan een vis tegen de oceaan, of een vlo tegen een walvis, of een stofje tegen een vallende berg, en veel minder dan een sprinkhaan tegen een olifant, of een vlieg tegen een kameel.

Bovendien kan de mens daarom nog minder doen tegen het boze en het valse daaruit, omdat hij in het boze geboren is, en het boze niet tegen zichzelf handelen kan.

Hieruit volgt, dat wanneer de mens niet naar de orde leeft, dat wil zeggen, wanneer hij God niet erkent, noch Zijn Almacht, noch de daaruit voortvloeiende bescherming tegen de hel, voorts wanneer de mens niet ook van zijn kant tegen het boze bij zichzelf worstelt – want dit behoort met het voorgaande tot de orde – hij noodzakelijkerwijs in de hel wordt ondergedompeld en verzinkt, en daar door de boosheden, de een na de ander, voortgedreven wordt als een boot in zee door stormen.

69. Dat de mens voor zoveel in de wijsheid met betrekking tot het goede en ware vanuit de Goddelijke Alwetendheid is, als hij overeenkomstig de Goddelijke Orde leeft, komt omdat alle liefde van het goede en alle wijsheid van het ware, of al het goede van de liefde en al het ware van de wijsheid uit God is.

Dat dit zo is, is ook in overeenstemming met de belijdenis van alle Kerken in de Christelijke wereld. Hieruit volgt dat de mens niet innerlijk in enig ware van de wijsheid kan zijn, tenzij uit God, aangezien God Alwetendheid heeft, dat wil zeggen, oneindige Wijsheid.

Het menselijk gemoed is in drie graden onderscheiden evenals de engelenhemel, en vandaar kan het tot een steeds hogere graad verheven worden en ook kan het tot een steeds lagere graad verlaagd worden, maar voor zoveel het tot hogere graden verheven wordt, voor zoveel wordt het verheven in wijsheid, want voor evenzoveel wordt het verheven in het licht van de hemel, en dit kan niet anders geschieden dan alleen uit God; en voor zoveel hij daarheen verheven wordt is hij mens.

Maar voor zoveel het gemoed tot lagere graden verlaagd wordt, voor zoveel wordt het verlaagd in het dwaallicht van de hel en voor evenzoveel is hij niet een mens maar een beest.

Daarom ook staat de mens opgericht op zijn voeten en keert het gelaat naar de hemel en kan hij dit opheffen naar het zenit; maar het beest staat daarom op de poten in een met de aarde evenwijdige stand, en ziet met zijn gehele blik daarheen en kan hem niet dan met moeite opheffen naar de hemel. De mens die zijn gemoed opheft tot God, en erkent dat al het ware van de wijsheid uit Hem is, en tevens overeenkomstig de orde leeft, is zoals iemand die op een hoge toren staat en beneden zich een dichtbevolkte stad ziet en tevens al wat daar in de straten voorvalt.

Maar de mens die bij zichzelf bevestigt, dat al het ware van de wijsheid is vanuit het natuurlijk schijnsel bij hemzelf, dus uit hemzelf, is gelijk iemand die in een kelder onder deze toren vertoeft, en door kieren die daarin zitten naar dezelfde stad kijkt; zo iemand ziet niet anders dan de muur van een enkel huis in die stad en hoe de bakstenen daar samenhangen.

Verder is de mens die uit God wijsheid put, zoals een vogel die in de hoogte vliegt en alle dingen overziet die zich in de tuinen, wouden en landhuizen bevinden en naar die dingen toevliegt die hem van nut zijn.

Maar de mens die dergelijke dingen als tot de wijsheid behoren, uit zichzelf put, zonder het geloof dat deze dingen uit God zijn, is zoals een horzel die vlak over de grond vliegt, en waar zij een mesthoop ziet, daarheen vliegt en zich aan de stank daarvan verlustigt.

Elk mens wandelt, zolang hij in de wereld leeft, in het midden tussen hemel en hel, en vandaar is hij in evenwicht, en zo dus in de vrije keuze om omhoog naar God te zien of omlaag naar de hel.

Wanneer hij omhoog ziet naar God erkent hij dat alle wijsheid uit God is en is hij ten aanzien van zijn geest ook werkelijk met de engelen in de hemel; wie daarentegen omlaag ziet, wat eenieder doet die in valsheden uit het boze is, is ten aanzien van zijn geest ook werkelijk met de duivels in de hel.

70. Dat de mens voorzoveel in God is krachtens de Goddelijke Alomtegenwoordigheid, als hij overeenkomstig de orde leeft, komt, omdat God alomtegenwoordig is, en omdat Hij daar, waar Hij in Zijn Goddelijke Orde is, als in Zichzelf is, aangezien Hijzelf de Orde is, zoals boven werd aangetoond.

Daar nu de mens tot een vorm van de Goddelijke Orde werd geschapen, is God in hem, maar voor precies zoveel als de mens ten volle overeenkomstig de Goddelijke Orde leeft.

Wanneer hij echter niet overeenkomstig de Goddelijke Orde leeft, is God weliswaar in hem, maar in zijn hoogste gebieden, en geeft, dat hij het ware kan verstaan en het goede willen, dat wil zeggen, geeft hem het vermogen tot verstaan en de neiging tot liefhebben.

Voor zoveel de mens echter tegen de Orde leeft, sluit hij de lagere gebieden van zijn gemoed of geest, en verhindert op deze wijze God neer te dalen, en zijn lagere gebieden met Zijn tegenwoordigheid te vervullen; vandaar is God in hem, maar hij niet in God.

Het is in de hemel een algemene regel, dat God in ieder mens is, zowel in de boze, als in de goede, maar dat de mens niet in God is, tenzij hij overeenkomstig de Orde leeft; want de Heer zegt: 'dat Hij wil dat de mens in Hem zij, en Hij in de mens', (Johannes 15:4).

Dat de mens door een leven overeenkomstig de Orde in God is, komt omdat God alomtegenwoordig is in het heelal en in alle en in elk van de dingen daarvan, in het binnenste van die dingen, want deze

zijn in de Orde; maar in de dingen die tegen de Orde zijn – en dit zijn slechts die dingen, die buiten de binnenste zijn – is God alomtegenwoordig door een voortdurende worsteling daarmee, en door het voortdurende streven om ze in de Orde te herstellen.

Voor zoveel de mens zich daarom in de Orde laat terugbrengen, is God in het geheel van hem alomtegenwoordig, en is God dus in hem en is hij in God.

God kan evenmin van de mens afwezig zijn als de zon afwezig kan zijn van de aarde door de warmte en het licht; maar de objecten van de aarde zijn alleen voor zoveel in de kracht van de zon, als zij deze twee dingen, die uit de zon voortgaan, opnemen, hetgeen in de lente- en de zomertijd plaatsvindt.

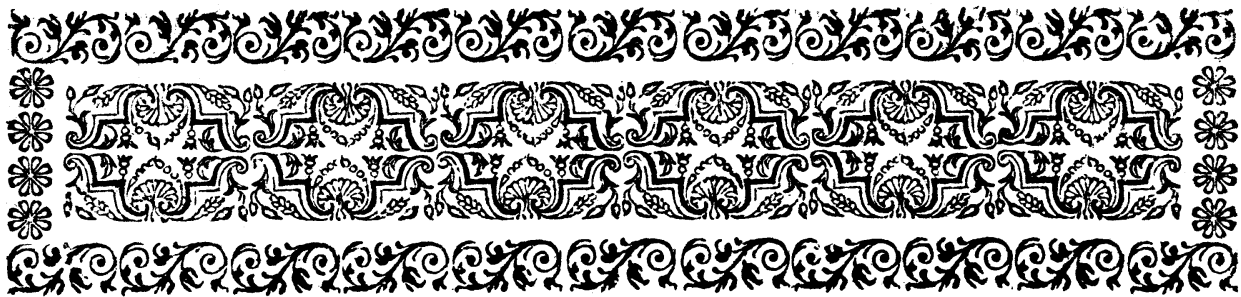
Dit kan in die zin op de Alomtegenwoordigheid van God worden toegepast, dat de mens voor zoveel in de geestelijke warmte en tevens in het geestelijk licht, dat wil zeggen, in het goede van de liefde en in de waarheden van de wijsheid is, als hij in de Orde is.

Maar de geestelijke warmte en het geestelijk licht zijn niet als de natuurlijke warmte en het natuurlijke licht, want de natuurlijke warmte trekt zich van de aarde en van de objecten ervan terug in de wintertijd en het licht trekt zich terug in de nacht en dit gebeurt doordat de aardbol door zijn rondwentelingen en door zijn omloop om de zon deze tijden maakt.

Maar met de geestelijke warmte en met het geestelijk licht is het niet zo gesteld; want God is door Zijn Zon met beide tegenwoordig en maakt geen wisselingen door zoals de zon van de wereld schijnbaar doet.

De mens zelf wendt zich af vergelijkenderwijs zoals de aardbol van zijn zon, en wanneer hij zich van de waarheden van de wijsheid afwendt, is hij als de van zijn zon afgewende aarde in de tijden van de nacht, en wanneer de mens zich van de goedheden van de liefde afwendt, is hij als de van zijn zon afgewende aarde in de winter.

Van dien aard is de overeenstemming tussen de werkingen en de nutten uit de Zon van de geestelijke wereld en tussen de werkingen en de nutten uit de zon van de natuurlijke wereld.

71. Hieraan zullen drie gedenkwaardigheden worden toegevoegd: ten eerste deze:

Eens hoorde ik beneden mij zoiets als het gedruis van de zee en ik vroeg wat dit was.

Iemand zei me dat het een tumult was van degenen die bijeen waren in het lagere land, dat het dichtst boven de hel is.

Direct daarop opende zich de grond, die een dak boven hen vormde, en ziet, door de opening vlogen massa's nachtvogels naar buiten die zich naar links verspreidden.

Onmiddellijk hierna kwamen er sprinkhanen op uit de opening.

Deze sprongen over het gras dat de grond bedekte en maakten er overal een woestijn van.

Kort daarop hoorde ik herhaalde malen iets als een gehuil van die nachtvogels komen en aan de zijkant een ondefinieerbaar geschreeuw alsof het van spoken in het woud kwam.

Daarna zag ik mooie vogels uit de hemel die zich naar rechts verspreidden.

Deze vogels vielen op door hun vleugels die als van goud waren, bezaaid met strepen en spikkels als van zilver en op de kopjes van sommige waren kammen in de vorm van een kroon.

Toen ik dit zag en mij daarover verwonderde, verhief zich opeens uit het lagere land, waar het tumult was, een geest die de gedaante van een engel van het licht kon aannemen.

Deze riep uit: 'Waar is hij die spreekt en schrijft over de orde waaraan God de Almachtige Zichzelf ten aanzien van de mens gebonden heeft? Dit hebben wij beneden, door het dak heen gehoord.'

Zodra hij uit het lagere land was, snelde hij een aangelegde weg af en kwam uiteindelijk bij mij aan.

Hij nam direct de gedaante van een engel van de hemel aan en sprak op een toon die niet de zijne was: 'Bent u het, die over de orde denkt en spreekt; vertel mij in het kort wat de orde is en zeg mij enige dingen die tot de orde behoren.' Ik antwoordde: 'Ik zal u de hoofdzaken zeggen, maar niet de bijzonderheden, daar u die niet zou begripen.' Ik zei toen:

'1 - God is de Orde Zelf.

2 - Hij heeft de mens vanuit de Orde, in de Orde en voor de Orde geschapen.

3 - Hij heeft zijn redelijk gemoed geschapen overeenkomstig de Orde van de gehele geestelijke wereld en zijn lichaam volgens de Orde van de gehele natuurlijke wereld.

Hierom werd de mens door de ouden een hemel in het klein en een wereld in het klein genoemd.

4 - Vandaar is het een wet van de Orde dat de mens vanuit zijn hemel in het kleine of zijn kleine geestelijke wereld, zijn wereld in het klein of zijn kleine natuurlijke wereld moet regeren, zoals God vanuit Zijn hemel in het groot of Zijn geestelijke wereld de wereld in het groot of de natuurlijke wereld in al haar dingen en in elk van die dingen regeert.

5 - Daaruit volgt een wet van de Orde, dat de mens in het geloof moet binnentreden door waarheden uit het Woord, en in de naastenliefde door goede werken, en zich op deze wijze moet hervormen en wederverwekken.

6 - Het is een wet van de Orde, dat de mens zich door eigen inspanning en macht van zonden zal reinigen, en niet zal stilstaan in het geloof aan eigen onmacht en in de verwachting dat God zijn zonden onmiddellijk zal afwassen.

7 - Ook is het een wet van de Orde, dat de mens God met heel zijn ziel en met heel zijn hart zal liefhebben en de naaste als zichzelf en niet zal talmen en verwachten dat deze beide liefden onmiddellijk uit God in zijn gemoed en hart geplaatst zullen worden, zoals het brood in de mond door de bakker.' Ik vertelde hem nog veel meer van dergelijke dingen.

Toen hij deze woorden had gehoord antwoordde deze satan met vriendelijke stem, waarin van binnen sluwheid lag: 'Wat bedoelt u, als u zegt dat de mens zich uit eigen macht naar de orde moet voegen door deze wetten na te volgen? Weet u niet, dat de mens niet onder de wet, maar onder de genade staat? Dat alle dingen om niet gegeven worden en dat hij uit zichzelf vrijwel niets nemen kan, tenzij hem dat uit de hemel is gegeven.

In geestelijke dingen kan hij uit zichzelf niet méér doen dan de vrouw van Loth die een pilaar was geworden of niet méér dan Dagon, het afgodsbeeld van de Filistijnen, in Ekron.

Vandaar is het voor de mens niet mogelijk om zichzelf te rechtvaardigen, omdat dit dient te gebeuren door geloof en naastenliefde.' Ik antwoordde hierop alleen dit: 'Het is ook een wet van de Orde, dat de mens zich uit eigen inspanning en macht het geloof moet verwerven door de waarheden uit het Woord.

Niettemin dient hij te geloven, dat niet één korreltje geloof uit hemzelf is, maar uit God.

Ook dat de mens zich door eigen inspanning en macht moet rechtvaardigen, maar toch geloven dat niet één enkel puntje van rechtvaardiging, vanuit hemzelf is, maar uit God.

Is het niet bevolen dat de mens in God moet geloven en God moet liefhebben met al zijn krachten, en de naaste als zichzelf? Bedenk dit en zeg dan, hoe deze dingen uit God bevolen kunnen worden, als de mens niet enige macht bezat om te gehoorzamen en te doen?' Nadat de satan dit had gehoord veranderde zijn aangezicht.

Het werd van blinkend wit, eerst loodkleurig en direct daarop zwart, en hij sprak met zijn eigen zwarte mond: 'Je hebt tegenstrijdigheden weerlegt met tegenstrijdigheden.' Direct daarop zonk hij neer tot de zijnen en verdween.

De vogels aan de linkerkant, samen met de geesten maakten vreemde geluiden en stortten zich in zee.

Deze wordt daar de zee Suph 1) genoemd.

Sprinkhanen volgden hen met grote sprongen en de lucht en de aarde werden gereinigd van deze wilde dieren en het tumult beneden hield op en het werd rustig en vreedzaam.

1) *De Hebreeuwse naam voor de Rode Zee*

72. Tweede gedenkwaardigheid:

Eens hoorde ik vanuit de verte een vreemd gemurmel en in de geest volgde ik de richting van dit geluid.

Ik kwam dichterbij en zag, toen ik op de plaats waar het geluid vandaan kwam, een menigte geesten. Ze redeneerden daar over de toerekening en de voorbeschikking.

Het waren Hollanders en Engelsen, en er waren er nog een paar uit andere landen bij.

Dezen riepen aan het eind van elk betoog: 'O, wat wonderschoon, wonderschoon!.' Het punt wat besproken werd was dit: waarom rekent God de verdienste en de gerechtigheid van Zijn Zoon niet aan iedereen toe, die uit Hem is geschapen, en als gevolg daarvan verlost.

Hij is toch almachtig, kan Hij niet, als Hij wil, van Lucifer, van de draak en van alle bokken, aartsengelen maken? Is Hij niet almachtig, waarom staat Hij toe dat de ongerechtigheid en de goddeloosheid van de duivel zegeviert over de rechtvaardigheid van Zijn Zoon en over de vroomheid van de vereerders van God? Wat is voor God gemakkelijker, dan allen het geloof en dus zaligheid waardig te keuren, wat is daartoe anders nodig dan een enkel woord? Als Hij dat niet doet, handelt Hij dan niet tegen Zijn eigen woorden, die zeggen dat Hij het behoud van allen wil en de dood van niemand.' Zeg daarom, van wie de oorzaak komt en in wie dan de oorzaak gelegen is van de verdoemenis van degenen die verloren gaan?' Toen zei een aanhanger van de 'leer van de voorbeschikking', een supralapsariaan 1) die onder de Hollanders was: 'Berust dit niet in het welbehagen van de Almachtige, mag het leem de pottenbakker verwijten dat hij daaruit een waterpot maakt?' Een ander zei: 'Het heil van eenieder is in Zijn hand als een weegschaal in de hand van een weger.' Opzij stonden enigen die eenvoudig van geloof en oprecht van hart waren, sommigen met vlamme ogen, anderen verbluft, weer anderen als beschonken of verstikt en ze mompelden onder elkaar: 'Wat hebben we met deze dwaasheden van doen? Ze zijn verdwaasd door hun geloof, dat daarin bestaat, dat God de Vader de gerechtigheid van Zijn Zoon toerekent aan wie Hij wil en wanneer Hij wil en dat Hij de Heilige Geest uitzendt om de beslissingen van die gerechtigheid uit te voeren.

De mens moet daarbij, opdat hij bij de bewerking van zijn heil niet een enkel deeltje voor zichzelf opeist, geheel als een steen zijn bij de zaak van de rechtvaardiging en als een blok hout in geestelijke dingen.' Toen drong een van deze mensen in de menigte naar voren en sprak met luide stem: 'O, jullie dwazen, dit geklets gaat om geitenwol 2), jullie weten in het geheel niet dat God de Almachtige de Orde zelf is, en dat er myriaden van wetten van deze Orde zijn, evenzoveel namelijk als er waarheden in het Woord zijn.

God kan daartegen niet handelen, want dat zou gelijk staan met tegen Zichzelf te handelen en dus niet alleen tegen Zijn gerechtigheid, maar ook tegen Zijn almacht.' In de verte zag hij aan de rechterzijde iets met het voorkomen van een schaap en van een lam en van een vliegende duif, en aan de linkerkant iets dat leek op een bok, een wolf en een gier.

Hij zei toen: ‘U gelooft dat God vanuit Zijn almacht deze bok in een schaap kan veranderen, of deze wolf in een lam, of deze gier in een duif of omgekeerd? Dit is echter geheel onjuist, want het is tegen de wetten van Zijn orde, waarvan volgens Zijn eigen woorden, zelfs niet een tittel 3) ter aarde kan vallen.

Hoe kan Hij dan de gerechtigheid van de verlossing van Zijn Zoon op iemand overdragen die dat weerstaat, dat is tegen de wetten van Zijn rechtvaardigheid? Hoe kan de Gerechtigheid Zelf een ongerechtigheid begaan en iemand tot de hel voorbeschikken en hem in het vuur werpen, waarnaast de duivel met fakkels in de hand staat en het aanwakkert? O, jullie dwazen, die leeg van geest zijn, jullie geloof heeft jullie misleid, is dit niet in jullie handen als een strik om duiven te vangen?’ Na deze woorden maakte een zekere magiër met ditzelfde geloof een soort van strik en hing die op in een boom, waarop hij zei: ‘U zult zien dat ik deze duif zal vangen.’ Direct daarop vloog een havik er op af, en strekte zijn hals in de strik en bleef hangen.

De duif vloog bij het zien van de havik weg en de omstanders riepen verwonderd: ‘Zelfs dit spel is een blijk van de gerechtigheid’.

- 1) *iemand die gelooft dat de val van Adam was voorbeschikt*
- 2) *spreekwoordelijk: iets dat niet bestaat*
- 3) *figuurlijk: het allergeeringste deel*

73. De volgende dag kwamen enigen uit de groep, die geloofden in de voorbeschikking en het toegerekende geloof, naar mij toe en zeiden: ‘Wij voelen ons of we dronken zijn, maar niet van de wijn, maar van wat die man gisteren sprak.

Hij sprak over de Almacht en ook over de Orde en hij kwam tot het besluit, dat evenals de Almacht goddelijk is, dan ook de Orde goddelijk is, en zelfs dat God Zelf de Orde is.

Hij zei dat er evenveel wetten van deze orde zijn als waarheden in het Woord.

Dit zijn er niet slechts duizenden, maar myriaden van myriaden en dat God aan Zijn daarin gegeven wetten gebonden is en dat de mens aan de zijne is gebonden.

Wat is dan de Goddelijke Almacht, als zij aan wetten is gebonden, want op die wijze trekt zich het absolute van de Almacht terug.

Heeft op deze wijze God niet minder macht dan een koning in de wereld, die alleenheerser is? Die kan de wetten van de gerechtigheid omdraaien als zijn handpalmen, en onbeperkt handelen als Octavius 1), Augustus of Nero.

Na te hebben nagedacht over de aan wetten gebonden Almacht, voelden we ons net of we dronken waren en vielen bijna flauw, als er niet snel hulp was komen opdagen.

We hebben volgens ons geloof gebeden, dat God de Vader Zich over ons erbarmt ter wille van Zijn Zoon.

We hebben geloofd dat Hij Zich erbarmen kon over wie het Hem goeddunkt en de zonden vergeven aan wie het Hem behaagt en zalig maken wie Hij ook maar wil.

We waagden het niet ook maar het geringste aan Zijn Almacht af te doen.

Om God te binden aan een van Zijn wetten beschouwen wij daarom als goddeloosheid, daar het in tegenspraak is met Zijn Almacht.’ Toen ze dit gezegd hadden keken we elkaar aan en ik zag dat ze verbijsterd waren en ik zei: ‘Ik zal de Heer smeken en daaruit een geneesmiddel halen, door dit onderwerp te belichten, maar voor dit moment alleen maar door voorbeelden.’ Ik zei: ‘De Almachtige God heeft de wereld geschapen vanuit de Orde in Zichzelf, dus in de orde waarin Hij is en overeenkomstig waardoor Hij regeert.

Hij heeft in het heelal en in alle en elk van de dingen daarvan Zijn orde gelegd: in de mens de zijne, in het dier de zijne, in de vogel en de vis die van hen, in de worm de zijne en in elke boom, ja zelfs in iedere grashalm de zijne.

Maar om het met voorbeelden toe te lichten, zal ik in het kort het volgende in overweging geven: de in de mens gelegde wetten van de orde zijn deze, dat de mens zich waarheden uit het Woord verwerft en daarover natuurlijk, en zover hij kan, ook redelijk denkt, en zich op deze wijze een natuurlijk geloof verschaft.

De wetten van de orde van de zijde van God zijn dan deze, dat Hij de mens nadert en deze waarheden vult met Zijn Goddelijk licht, en zo het natuurlijk geloof van de mens, dat louter kennis van feiten en overreding is, vult met het Goddelijk Wezen.

Zo en niet anders wordt het geloof zaligmakend.

Evenzo is het gesteld met de naastenliefde.

Maar we zullen kort enkele dingen opsommen: God kan overeenkomstig Zijn wetten geen mens de zonden vergeven dan alleen voor zoveel de mens overeenkomstig die wetten daarvan aflaat.

God kan de mens niet geestelijk wederverwekken dan alleen voor zoveel de mens overeenkomstig zijn wetten zichzelf natuurlijk wederverwekt.

God is in het voortdurend streven om de mens weder te verwekken en hem op deze wijze zalig te maken.

Hij kan dit echter niet bewerkstelligen, tenzij de mens zich als ontvangend vat voorbereidt en zo voor God de weg effent en de deur opent.

De bruidegom kan het slaapvertrek niet binnentreden van de jonge vrouw die nog niet met hem in de echt verbonden is.

Zij sluit de deur en bewaart de sleutel bij zich, maar nadat de ze de bruid is geworden geeft ze de sleutel aan de bruidegom.

God had de mensen niet door Zijn Almacht kunnen verlossen als Hij niet mens was geworden.

Ook had Hij Zijn menselijke niet goddelijk kunnen maken, als Zijn menselijke niet eerst geweest was als van een klein kind en daarna als van een jongeman.

Als het menselijke zich daarna niet gevormd had tot een ontvanger en woning, waarin Zijn Vader kon binnengaan, had Hij Zich niet kunnen verenigen met de Vader en de Vader Zich niet met Hem.

Dit kon echter gebeuren omdat Hij alle dingen van het Woord vervulde, dat wil zeggen, alle dingen van de Orde daarin, en voor zoveel Hij die voortdurend volbracht, des te inniger verbond Hij Zichzelf met de Vader en de Vader met Hem.

Maar dit zijn slechts een paar dingen ter verduidelijking om te laten zien dat de Goddelijke Almacht in de Orde is, en dat haar bestuur, dat de Voorzienigheid wordt genoemd, volgens de orde is.

Zij handelt voortdurend en tot in eeuwigheid volgens de wetten van haar orde en kan daartegen niet handelen, noch daaraan een jota veranderen, aangezien de Orde met al haar wetten Hijzelf is.' Na deze woorden vloede een lichtglans met een gouden kleur door het dak naar binnen, en daaruit vormde zich vliegende cherubs in de lucht.

De schittering ervan verlichtte bij sommigen de slapen vanaf het achterhoofd, maar nog niet van het voorhoofd af, want ze mompelden: 'We weten nog steeds niet wat Almacht is.' Daarop zei ik: 'Deze zal onthuld worden, als datgene wat tot dusver is gezegd, bij u enig licht heeft ontstoken.'

- 1) *De naam van de eerste Romeins keizer vóór hij de titel Augustus [de verhevene] aannam.*

74. Derde gedenkwaardigheid:

Ik zag in de verte tal van geesten die waren samengekomen; allen hadden een hoed op hun hoofd. Sommigen, die tot de kerkelijke orde behoorden droegen hoeden met zijde omwonden; anderen, die tot de burgerlijke stand behoorden droegen hoeden waarvan de randen waren versierd met gouden banden.

Ze waren allen gestudeerd en geleerd.

Bovendien zag ik enigen met mutsen, die ongeletterd waren.

Ik kwam naderbij en hoorde hen onder elkaar spreken over de onbegrensde Goddelijke macht.

Ze zeiden dat als die werkzaam was volgens bepaalde wetten, en tot wetten van de orde geworden waren, zij niet onbegrensd zou zijn maar begrensd, en dus een macht en niet de Almacht.

‘Maar iedereen ziet, dat geen enkele dwang door een wet de Almacht dwingen kan zo te handelen en niet anders.

Zeker, als wij aan de Almacht denken en tegelijkertijd aan de wetten van de orde, waarnaar zij verplicht wordt te handelen, zo vallen onze vooropgestelde ideeën over de Almacht neer net als een hand, als de staf gebroken is.’ Toen ze mij in hun nabijheid zagen, schoten er enkelen op mij toe en vroegen met een zekere heftigheid: ‘Bent u degene die God met wetten als met banden omsnoerd heeft; wat een brutaliteit! Zo heeft u ook ons geloof aan stukken gescheurd, waarop onze zaligheid berust.

In het midden daarvan hebben wij de gerechtigheid van de Verlosser geplaatst en daarboven de Almacht van God de Vader.

Hieraan hebben wij toegevoegd de werking van de Heilige Geest en de werkzaamheid daarvan bij de volstreckte onmacht van de mens in geestelijke dingen, voor wie het genoeg is te spreken van de volheid van de rechtvaardiging die in dat geloof is vanuit de Almacht van God.

Maar ik heb gehoord dat u in ons geloof alleen maar leegte ziet, omdat er niets van de goddelijke orde van de zijde van de mens in is.’ Nadat ik dit had vernomen opende ik de mond en zei met luide stem: ‘Leert dan de wetten van de Goddelijke Orde en legt daarna dit geloof open en u zult een grote verlatenheid zien met daarin de kronkelende, langgerekte Leviathan 1) , en rond daaromheen netten, verstrikt als in een onontwarbare knoop.

Maar doe zoals men van Alexander leest, die, toen hij de gordiaanse knoop zag, zijn zwaard trok en hem in tweeën sloeg en zo de verwickelingen daarvan verbrak.

Hij wierp hem op de grond en vertrapte de kluwen daarvan met zijn schoen.’ Bij deze woorden beten degenen die daar vergaderd waren op hun tong en wilden die spitsen tot scherpe opmerkingen. Ze waagden het echter niet, want ze zagen boven mij de hemel geopend, en hoorden van daaruit een stem: ‘Beheerst u eerst, en luister dan naar wat de Orde is volgens welke wetten God de Almachtige handelt.’ De stem zei toen: ‘God heeft uit Zichzelf als Orde, het heelal geschapen in de orde tot de orde; ook heeft hij zo de mens geschapen in wie Hij de wetten van zijn orde heeft vastgelegd, waardoor de mens het beeld en de gelijkenis van God werd.

Deze wetten zijn in het kort: dat hij in God moet geloven en de naaste liefhebben, en voor zoveel hij deze dingen uit natuurlijk vermogen doet, maakt hij zich tot een ontvangend vat van de Goddelijke Almacht.

God verbindt zich dan met hem en de mens met Zich.

Daaruit wordt zijn geloof levend en zaligmakend, en zijn doen wordt naastenliefde, eveneens levend en zaligmakend.

Maar men moet weten dat God voortdurend aanwezig is en aanhoudend in de mens streeft en handelt, en ook zijn vrije keuze aanraakt, maar deze nooit geweld aandoet.

Als Hij de vrije keuze van de mens geweld aan zou doen, dan zou de woonplaats van de mens in God te gronde gaan en er alleen een woonplaats van God in de mens zijn.

Deze woonplaats is in allen, zowel in hen die op aarde zijn, als in hen die in de hemelen zijn, maar ook in hen die in de hellen zijn, want daarvandaan komt hun kunnen, willen en begrijpen.

Maar het wederkerige wonen van de mens in God is alleen bij hen, die leven overeenkomstig de in het Woord gegeven wetten van de Orde.

Deze mensen worden Zijn beelden en gelijkenissen en aan hen wordt het paradijs tot een bezit en de vrucht van de boom des levens tot spijs gegeven.

De overigen scharen zich om de boom van kennis van goed en kwaad en spreken daar met de slang en eten, maar worden daarna uit het paradijs verdreven.

Niettemin verlaat God hen niet, maar zij verlaten God.’ Zij, die een hoed op hadden begrepen dit en stemden daarmee in, maar zij die mutsen op hadden, ontkenden dit en zeiden: ‘Is op deze wijze de Almacht niet beperkt en is een beperkte almacht niet een tegenstrijdigheid?’ Maar ik antwoordde: ‘Er ligt geen tegenstrijdigheid in het almachtig handelen overeenkomstig de wetten van de gerechtigheid met oordeel of overeenkomstig de wetten die zijn gegrift in de liefde volgens de wijsheid.

Maar het is een tegenstrijdigheid dat God zou kunnen handelen tegen de wetten van Zijn gerechtigheid en van Zijn liefde, dat zou een handelen zonder oordeel en zonder wijsheid zijn. Zo’n tegenstrijdigheid ligt opgesloten in uw geloof en het bestaat daarin dat God uit louter genade de onrechtvaardige mens kan rechtvaardigen en hem met alle gaven van het heil en met alle beloningen van het leven kan verrijken.

Maar ik zal in het kort zeggen wat de Almacht van God is: God heeft uit Zijn almacht het heelal geschapen en tevens in alle en elk van de dingen daarvan de orde neergelegd.

God houdt ook uit Zijn almacht het heelal in stand en bewaakt daar eeuwigdurend de orde met haar wetten en als iets uit de orde valt, brengt hij het weer terug en herstelt het weer.

Verder stichtte God uit Zijn almacht de Kerk en openbaarde Hij de wetten van haar orde in het Woord.

Toen zij uit de orde viel herstelde Hij haar en toen zij volledig gevallen was, daalde Hijzelf in de wereld neer.

Door het aannemen van het menselijke trok Hij de Almacht aan en richtte haar weer op.

God onderzoekt door Zijn almacht, alsook door Zijn alwetendheid eenieder na de dood.

Hij bereidt de rechtvaardige mensen of de schapen hun plaatsen in de hemel voor en vormt uit hen de hemel, maar de onrechtvaardige mensen of de bokken bereidt Hij voor tot hun plaatsen in de hel en vormt uit hen de hel.

Hij schikt beide in gezelschappen en groepen overeenkomstig alle verschillen van hun liefden, die in de hemel even groot in aantal zijn als de sterren aan het firmament van de wereld.

Hij verbindt de gezelschappen in de hemel tot één, opdat zij voor Hem als één mens zijn; evenzo doet Hij met de groepen in de hel, opdat zij als één duivel zijn.

Hij scheidt beide door een kloof, opdat de hel de hemel geen geweld aandoet, en opdat de hemel aan de hel geen kwelling veroorzaakt.

Degenen namelijk die in de hel zijn worden voor zoveel gemarteld, als de hemel invloeit.

Als God niet ieder ogenblik uit Zijn almacht deze dingen deed, zo zou een dierlijke wildheid in de mensen binnendringen en wel dermate dat ze niet langer door de wetten van enige orde in toom gehouden zouden kunnen worden en dan zou het menselijk geslacht te gronde gaan.

Deze en dergelijke dingen zouden gebeuren, als God niet de Orde was en in de Orde almachtig.’

Nadat ze dit gehoord hadden gingen degenen met een hoed heen met de hoed onder de arm.

Ze loofden God want in die wereld dragen degenen met inzicht hoeden.

Zij die mutsen droegen zijn niet zo, zij zijn kaal, en kaalheid betekent domheid.

Deze laatsten gingen naar links, de anderen echter naar rechts.

1) *monsterachtig waterdier: redeneringen die de waarheden van het geloof verdraaien.*

Lees [verder >>>](#)

Terug naar de [inhoudsopgave >>>](#)

Digitale uitgave – Swedenborg Boekhuis 2011.

Bron – www.swedenborg.nl